

دستورالعمل حمل و نقل جاده‌ای مواد شیمیایی و سموم

فصل اول:

کلیات و تعاریف

ماده ۱: اصطلاحات بکار رفته در این دستورالعمل بشرح ذیل تعریف میگردند.

- الف) حمل و نقل جاده‌ای : هر نوع حمل و نقل زمینی مواد شیمیایی و سموم از طریق راه انجام میپذیرد.
 - ب) وسیله نقلیه باری : هر نوع وسیله نقلیه موتوری زمینی که برای حمل مواد شیمیایی و سموم ساخته شده و کابین راننده میبایست از قسمت بار بوسیله دیوارهای مقاوم مجزا شده باشد.
 - ج) بارگیری که برای حمل بار ساخته شده و توسط وسیله نقلیه موتوری دیگری بصورت یک واحد کشیده می شود و وزن کل بارگیری و محموله توسط محورهای مستقل متعلقه به زمین منتقل میگردد.
 - د) شبه یدک : بارگیری که برای حمل بار ساخته شده و توسط وسیله نقلیه دیگری کشیده میشود و بخشی از وزن بارگیر و محموله توسط پین اتصال به کشنده منتقل میگردد.
- تبصره: استفاده از یدک و شبه یدک در حمل و نقل مواد شیمیایی و سموم مجاز نمیباشد.

ماده ۲: انجام هرگونه عملیات حمل و نقل جاده‌ای مواد خطرناک از نقطه‌های به نقطه‌های دیگر، در داخل کشور مستلزم رعایت مقررات و ضوابط مندرج در این آییننامه میباشد.

ماده ۳: حمل و مواد غذایی، مواد مصرفی خوراکی و حیوانات در کنار مواد شیمیایی و سموم در داخل یک وسیله نقلیه واحد ممنوع است. در صورت حمل سایر وسایل، سموم و مواد شیمیایی بایستی به وسیله مانع دیواری شکل از یکدیگر جدا شده و در جای خود محکم شده تا امکان جابجایی ناخواسته نباشد.

ماده ۴: ظروف محتوی سموم و مواد شیمیایی بایستی به طریقی بارگیری شوند که در حالت حرکت جابجا نشده و صدمه نینند.

— برای حمل مواد شیمیایی و سموم تا حد امکان از وسیله نقلیه مسقف استفاده شود در صورت استفاده از وسایل روباز بایستی پوشش کامل و مقاوم جهت ممانعت از تابش مستقیم نور خورشید و یا بارش بر روی محموله قرار گیرد.

ماده ۵: کالاهای و محصولات خطرناک موضوع این آییننامه در ۹ طبقه دستهبندی گردیده‌اند، این طبقه‌بندی به شرح ذیل میباشد :

۱ - طبقه یک : این طبقه خود سه دسته ذیل تقسیمبندی میشود:

۱ ۴ - مواد و محصولات منفجره

۱ ۴ - محصولات و کالاهایی که با مواد منفجره انباشته گردیده‌اند.

۱ ۴ - محصولات و کالاهایی که ایجاد آتشسوزی و احتراق مینمایند.

۲ - طبقه دو : این طبقه مشتمل است بر گازهای تحت فشار مایع نشده و گازهای نامحلول تحت فشار.

۳ - طبقه سه : این طبقه مشتمل است بر مایعات قابل اشتعال.

۴ - طبقه چهار : این طبقه خود به سه دسته ذیل تقسیمبندی میشود.

۴-۱- جامدات قابل اشتعال

۴-۲- موادی که دارای قابلیت آتشسوزی و آتشافروزی خود به خود میباشند.

۴-۳- موادی که بر اثر تماس با آب یا مجاورت با رطوبت، گازهای قابل اشتعال تولید میکنند.

۵ - طبقه پنج : این طبقه خود به دو دسته ذیل تقسیم میشود :

۵-۱- موادی که باعث ایجاد زنگزدگی میگردند.

۵-۲- پراکسیدهای آلی

۶ - طبقه شش : این طبقه خود به دو دسته ذیل تقسیم میشود :

۶-۱- حصولات سمی

۶-۲- مواد و محصولات متعفن که باعث ایجاد و نشر بیماریهای عفونی میگردند.

۷ - طبقه هفت : مواد رادیو اکتیو

۸ - طبقه هشت : مواد خورنده و اسیدها

۹ - طبقه نه : زباله و فاضلاب

تبصره ۱: فهرست و اقسام مواد خطرناکی که تحت هر یک از طبقات نگاهانه فوق قرار میگیرند در ضمیمه <ز> این آییننامه آمده است.

تبصره ۲: در میان مواد شیمیایی و سموم موضوع طبقات ۲ و ۴، ۷ و ۹ موادی وجود دارند که از حیث اهمیت خطر و نحوه حمل، علاوه بر مقررات کلی، شرایط خاصی را دارا میباشند.

ماده ۶: حمل و نقل مواد شیمیایی و سموم خطرناک توسط وسایل حمل و نقل در صورتی مجاز خواهد بود که وسیله نقلیه مزبور حائز کلیه موارد مندرج در فصل سوم این آییننامه باشند.

تبصره ۵: چنانچه مواد و محصولات خطرناک بصورت مایع و گاز بوده و توسط تانکر یا تانک کانتینر حمل گردند در صورتی مشمول مقررات این آییننامه میگردند که وزن یا حجم محموله از حداکثر مقادیر مندرج در بندهای ذیل تجاوز نماید. در غیر اینصورت مشمول حمل و نقل مواد خطرناک نمیشد.

الف: خودروهای دارای تانکرهای ثابت یا تانکرهای قابل انفکاک جهت حمل مایعات با حداکثر ظرفیت ۱۰۰۰ لیتر.

ماده ۷: رانندگان و کمکرانندگان حامل مواد شیمیایی و سموم بایستی حائز کلیه نکات و موارد مندرج در فصل چهارم این آییننامه باشند.

ماده ۸: راننده وسیله نقلیه حامل مواد شیمیایی و سموم بایستی در حین عملیات حمل و نقل مواد خطرناک، اسناد مربوط به ایگونه کالاها را وفق ضمیمه <ج> این آییننامه در اختیار داشته باشد، تا به محض درخواست پلیس ارائه نماید.

ماده ۹: وسایل حمل و نقل مواد شیمیایی و سموم بایستی در حین عملیات حمل و نقل کلیه نشانهها و علائم مندرج در ضمیمه <الف> این آییننامه را دارا باشند.

ماده ۱۰: فرستنده مواد شیمیایی و سموم مکلف است پیش از تنظیم قرارداد حمل و نقل کالا، طی اظهارنامه‌های مطابق پیوست شماره یک از ضمیمه <ب> مؤسسه حمل و نقل را از خطرناک بودن محموله کتباً مطلع نماید.

ماده ۱۱: در صورت عدم رعایت ضوابط و دستورالعملهای مندرج در این آییننامه با متخلفین مطابق مقررات قانونی سازمان حمل و نقل پایانه‌های کشور رفتار خواهد شد.

فصل دوم:

مقررات مربوط به عملیات بارگیری، حمل و نقل و باراندازی مواد شیمیایی و سموم

ماده ۱۰: مؤسسه حمل و نقل جهت حمل مواد شیمیایی و سموم بنا به تشخیص سازمان حمل و نقل و پایانه‌های کشور مکلف است جهت هماهنگی و تعیین مسیر مجاز تردد از مبدأ به مقصد در جاده‌های خارج از محدوده شهرها، به سازمان مذکور مراجعه و ضمن ارائه درخواست کتبی به همراه اظهارنامه صاحب کالا، مجوز و مسیر عبور مواد خطرناک را دریافت نماید.

تبصره ۱: سازمان یاد شده میتواند برحسب ضرورت مجوزهای مذکور را به صورت مدتدار صادر نماید.

تبصره ۲: کمیته هماهنگی کنترل و نظارت بهداشتی بر مواد شیمیایی و سموم همه ساله فهرست مواد شیمیایی و سموم مجاز را به سازمان منعکس خواهد نمود.

تبصره ۳: در صورت مواجهه با مواد شیمیایی و سموم ناشناس مراتب توسط سازمان از کمیته استعلام خواهد گردید.

ماده ۱۱: وسیله نقلیه حامل مواد طرفنظر از وزن و حجم محموله فقط در ساعات روز مجاز به تردد در جاده‌های کشور خواهد بود و بایستی قبل از پایان روز در محل آخرین پایتگاه انتظامی توقف و تا آغاز روز بعد از حرکت خودداری نماید.

تبصره ۱: در موارد خاص بنا به مقتضیات و دلایل توجیهی، به تشخیص و اعلام وزارت راه و ترابری برخی از مواد خطرناک از این موضوع مستثنی خواهد بود.

تبصره ۲: وزارت راه و ترابری در خصوص موارد مستثنی از کمیته هماهنگی کنترل و نظارت بهداشتی بر سموم و مواد شیمیایی استعلام خواهد نمود.

ماده ۱۲: حداکثر صورت حرکت وسیله نقلیه حامل مواد شیمیایی و سموم در آزادراهها و شاهراهها ۶۰ کیلومتر، در جاده‌های چهار خطه ۵۰ کیلومتر و در جاده‌های دو خطه حداکثر ۴۰ کیلومتر در ساعت میباشد.

ماده ۱۳: پارک و توقف خودروی حامل مواد شیمیایی و سموم در طول جاده‌ها فقط تحت شرایط ذیل مجاز است.
الف: هیچ خوردروی حامل مواد خطرناک نمیتواند در نقطه‌های توقف نماید، مگر آنکه از ترمز مخصوص استفاده کرده باشد.

ب: نسب گوه به تعداد حداقل ۲ عدد و متناسب با تعداد چرخها برای هر نوع خودروی حامل مواد شیمیایی و سموم در حین توقف الزامی است.

ج: موتور وسیله نقلیه حامل مواد شیمیایی و سموم باید درحین توقف خاموش باشد.

د: خودرو حامل مواد شیمیایی و سموم باید حدالمقدور در مناطقی با شیب اندک توقف کند و از پارک و توقف در سراشیبها خودداری نماید.

۵: خودرو حامل مواد شیمیایی و سموم باید در ساعات تاریک شبانه‌روز، در نقاطی توقف کند که نور کافی جهت رؤیت آن توسط سایر وسایل نقلیه از ۵۰ متری فراهم باشد. و چنانچه بنا بر اضطرار و فوریت در مکانهای تاریک متوقف می‌گردد علاوه بر چراغهای ترمز که بایستی بدرستی عمل کرده و روشن باشند، حتماً لازم است در مواضع ۱۰ متری ابتدا و انتهای وسیله نقلیه متوقف شده در حاشیه جاده و در پهلوی آن مبادرت به نصب چراغهای ۲۴ ولتی زرد رنگ الکتریکی نماید. منبع تأمین نیروی این چراغها باید مستقل از خودرو باشد.

و: توقف خودرو در فاصلهای کمتر از ۵۰ متر در ابتدا و انتهای پلها و تونلها و پیچها ممنوع است و چنانچه بنا بر اضطرار خودرو در چنین مواضعی متوقف گردید، نصب علائم هشداردهنده به نحوی که از فاصله ۵۰ متری حضور خودرو حامل مواد شیمیایی و سموم را برای رانندگان عبوری از محور مشخص نماید الزامی است.

ماده ۱۴: وسایل نقلیه حامل مواد شیمیایی و سموم جهت سوختگیری بایستی از پمپهای بنزین واقع در خارج از آبادیها و محدوده شهرها استفاده کنند.

ماده ۱۵: راننده و کمکراننده وسیله نقلیه حامل مواد شیمیایی و سموم بایستی در حین سوختگیری خودرو، نزد وسیله نقلیه باقیمانده و هرگز وسیله نقلیه مذکور را ترک ننمایند.

ماده ۱۶: حمل مواد شیمیایی و سموم در بارگیری و یدک مستقل ممنوع است و وسیله نقلیه حامل کالای خطرناک نباید تحت هیچ شرایطی توسط وسیله نقلیه دیگری یدک کشیده شود و نیز نباید تحت هیچ شرایطی وسیله نقلیه دیگری را یدککشی نماید.

ماده ۱۷: تردد وسیله نقلیه حامل مواد شیمیایی و سموم در شرایط غیرعادی جاده، نظیر بارندگی شدید، هوای مه‌آلود و یا هرگونه عاملی اعم از جوی و غیرجوی نامساعد که احتمال بروز حوادث رانندگی را افزایش میدهند ممنوع بوده و راننده وسیله نقلیه موظف است در اولین محل مناسب با رعایت نکات ایمنی مندرج در ذیل ماده ۱۳ این فصل وسیله نقلیه را متوقف نماید.

ماده ۱۸: حمل هرگونه مسافر به استثناء راننده و کمکراننده یا عوامل دیگری که با تشخیص مؤسسه حمل و نقل بایستی به‌مراه محموله به عملیات حمل و نقل مواد شیمیایی و سموم کمک نماید ممنوع است.

ماده ۱۹: استفاده از هرگونه وسیله روشنایی یا گرمای آتشزا در داخل یا در فاصله ۵۰ متری وسیله نقلیه حامل مواد شیمیایی و سموم ممنوع است.

ماده ۲۰: استعمال دخانیات در حین عملیات حمل و نقل مواد شیمیایی و سموم در داخل کابین وسیله نقلیه حامل اینگونه مواد، ممنوع است.

ماده ۲۱: چنانچه به هر دلیل در حین عملیات باراندازی یا بارگیری بناچار بایستی در محوطهای تعدادی وسیله نقلیه حامل مواد شیمیایی و سموم متوقف شوند یا در توقفگاه مناسبی تعدادی خودرو حامل اینگونه کالاها متوقف گردیده‌اند بایستی حداقل از یکدیگر ۲۰ متر فاصله داشته باشند.

ماده ۲۲: چنانچه پمپ تخلیه مواد شیمیایی و سموم از نیروی موتور وسیله نقلیه انرژی خود را کسب ننماید بایستی حین تخلیه این مواد، موتور وسیله نقلیه خاموش باشد.

تبصره ۱: چنانچه وسیله نقلیه حامل محموله‌های از طبقه‌های ۶ و ۸ و ۹ بوده و محل تخلیه و باراندازی در مکانی مسقف واقع شده باشد بایستی وسیله نقلیه مجهز به موتور پمپ جهت تخلیه محموله بوده و منبع انرژی این پمپ مستقل از موتور محرکه وسیله نقلیه باشد.

ماده ۲۳: حمل کالا و محصولات خطرناک از طبقه‌های ۱ و ۶ و ۸ و ۹ در وسایل نقلیه مفصلدار ممنوع است.

ماده ۲۴: چنانچه محموله خطرناک از طبقه ۴ و از ردیف ۴/۳ باشد بایستی توسط بارگیر مسقف و مقاوم نسبت به نفوذ آب و رطوبت حمل گردد.

ماده ۲۵: چنانچه به هردلیل وسیله نقلیه حامل مواد شیمیایی و سموم ناچار به توقف طولانی در نقطه‌های گردد و این توقف ناشی از بروز نقص فنی در وسیله نقلیه یا تصادف رانندگی باشد راننده مکلف است در اسرع وقت مؤسسه حمل و نقل را از بروز حادثه مطلع نماید.

ماده ۲۶: مؤسسه حمل و نقل مکلف است به محض اطلاع از روز حادثه یا نقص فنی در وسیله نقلیه حامل مواد شیمیایی و سموم، وسیله نقلیه مناسبی را بهمراه عوامل لازم جهت باراندازی وسیله نقلیه معیوب و بارگیری وسیله نقلیه اعزامی به محل توقف خودروی حادثه دیده گسیل نماید.

ماده ۲۷: مؤسسه حمل و نقل مکلف است قبل از اعزام وسیله نقلیه بارگیری و حمل محموله مواد شیمیایی و سموم برنامه زمانبندی سفر را در اختیار راننده قرار داده و حتی‌المقدور محل توقف شبانه در محل مناسب را مشخص نماید.

ماده ۲۸: راننده وسیله نقلیه مکلف است برنامه تنظیمی از سوی مؤسسه حمل و نقل را که با توجه به حداکثر سرعت مجاز حرکت تنظیم گردیده به دقت رعایت نماید.

ماده ۲۹: مواد خطرناک از انواع زیرگروه طبقه ۱ فقط بایستی در کامیونهای بار بارگیر بسته یا دارای دربهای کناری (بغل بازشو) حمل شود. سایر مشخصات فنی اینگونه وسایل نقلیه در فصل چهارم ذکر گردیده است.

ماده ۳۰: حداکثر وزن محموله از طبقه ۱ و از زیرگروه ۱/۱ نبایستی از ۱۰۰۰ کیلوگرم در هر بارگیر وسیله نقلیه تجاوز کند.

ماده ۳۱: حداکثر وزن محموله از طبقه ۱ و از زیرگروه ۱/۲ و ۱/۳ نبایستی از ۳۰۰۰ کیلوگرم در هر بارگیر وسیله نقلیه تجاوز کند.

ماده ۳۲: مؤسسه حمل و نقل مکلف است مقررات مربوط به اسناد و مدارک حمل و نقل مواد شیمیایی و سموم را طبق ضوابط و دستورالعملهای موجود رعایت نموده و بستهها و جعبه‌های حامل مواد مذکور نیز بایستی دارای برچسب شناسایی بوده بصورتی که مشخصات مواد و شماره طبقه مربوط به آن به دقت منعکس شده باشد.

ماده ۳۳: چنانچه بایستی محموله‌های از طبقه ۱ درون وسیله نقلیه‌های بارگیری شود بایستی حتماً و بدقت تمام عوامل خارجی از محوطه بارگیر زدوده و پاکسازی شود.

ماده ۳۴: چنانچه وسیله نقلیه حامل موادی از طبقه ۱ بوده و مقرر است که محموله آن در باراندازهای مختلف تخلیه گردد نحوه بارگیری بایستی به نحوی باشد که بدون جابجا کردن سایر جعبه‌های حامل مواد شیمیایی و سموم به ترتیب محموله، تخلیه و باراندازی شود.

ماده ۳۵: چنانچه وسیله نقلیه حامل مواد شیمیایی و سموم از طبقه ۱، در محل پاستگاههای انتظامی یا مراکز نیکساز جهت کنترل اسناد و مدارک حمل و نقل و یا بازدید از محموله متوقف شود، راننده وسیله نقلیه مکلف به توقف خودرو در ۵۰ متری پست مذکور است.

ماده ۳۶: چنانچه کاروانی از وسایل نقلیه حامل مواد شیمیایی و سموم بدنبال یکدیگر در تردد میباشند، بایستی حداقل ۸۰ متر از یکدیگر فاصله داشته و اسکورت شوند.

ماده ۳۷: چنانچه محموله از نوع دیاکسید کربن و اکسید نیتروژن و گازهایی از طبقه ۷ باشد حتماً باید در وسایل نقلیه بدون مفصل و در تانکرهای ثابت که با استاندارد مناسب به شاسی وسیله نقلیه محکم گردیده‌اند، حمل گردد.

ماده ۳۸: حمل گازهایی از طبقه ۷ در مخازن کوچک و در بارگیریهای کانتینری ممنوع است.

ماده ۳۹: حمل مایعاتی از طبقه ۸ در بشکلهای مجزا بر روی بارگیر بصورت کفی یا اطاقدار ممنوع است.

ماده ۴۰: حمل مایعات از طبقه ۸ فقط توسط تانکرهای ثابت که بدقت بر روی شاسی وسیله نقلیه محکم گردیده، مجاز است.

فصل سوم:

مقررات مربوط به وسایل نقلیه حامل مواد شیمیایی و سموم

ماده ۴۱: وسیله نقلیه حامل مواد شیمیایی و سموم باید دارای گواهینامه تأیید صلاحیت موضوع مقررات مربوط به وسایل نقلیه حامل مواد خطرناک آییننامه و حمل و نقل جاده‌ای مورد خطرناک باشند.

ماده ۴۲: وسایل نقلیه‌ای که جهت حمل مواد شیمیایی و سموم حساس در مقابل رطوبت بکار میروند بایستی حتماً بصورت مسقف باشد.

ماده ۴۳: وسایل نقلیه تانکردار با بارگیریهای نیم یدک که کانتینرهای حامل مواد شیمیایی را حمل میکنند یا وسایل نقلیه‌ای که مواد شیمیایی و سموم را بصورت فله‌ای حمل میکنند باید از مثلثهای خطر در هر دو طرف کانتینر و یا تانک استفاده کنند.

ماده ۴۴: اطلاعات ذیل بایستی بصورتی خوانا بر روی بدنه وسایل نقلیه تانکردار که مواد خطرناک را حمل می نمایند درج گردیده باشد:

۱_ نامه مؤسسه حمل و نقل

۲_ ظرفیت تانکر

۳_ وزن خالی تانکر

۴_ حداکثر وزن تانکر به‌مراه محموله

۵_ نام محموله

۶_ تاریخ و مدت اعتبار بازرسی

ماده ۴۵: اطلاعات ذیل نیز بایستی بصورتی خوانا بر روی بدنه تانک کانتینرهای حامل مواد خطرناک درج گردیده باشد.

۱_ شماره ثبت تانک کانتینر

۲_ نام شرکت تولیدکننده تانک کانتینر

۳_ شماره سریال اعلام شده توسط شرکت تولیدکننده تانک کانتینر

۴_ مقدار عددی فشار محموله بر حسب مگاپاسکال یا بار

۵_ سال تولید تانک کانتینر

۶_ ظرفیت تانک کانتینر بر حسب لیتر

ماده ۴۶: وسایل نقلیه‌ای که مواد شیمیایی و سموم با حداکثر نقطه اشتعال ۲۳ درجه سانتیگراد را حمل مینمایند باید سرپوشیده بوده و طرح ساخت محفظه بارگیر آنها بصورتی باشد که محموله آنها تحت اثر دما و حرارت خارج از محیط قرار نگیرند.

ماده ۴۷: حداکثر عمر تانکرهایی که بصورت بارگیر جهت حمل مواد شیمیایی و سموم بکار میروند نبایستی از ۸ سال تجاوز کند.

تبصره ۱: مؤسسات حمل و نقل مکلفند در دوره‌های مسافتی ۵۰۰۰ کیلومتری تانکر را مورد بازرسی دقیق قرار داده و از صحت اتصالات و عدم نشست محموله از محل اتصالات بدقت یقین حاصل نمایند.

ماده ۴۸: حداکثر عمر تانکرهایی که محمولاتی از طبقه ۲-۵ و ۸ را حمل میکنند از تاریخ تولید ۴ سال خواهد بود. این تانکرها باید از ورق با پوشش گالوانیزه ساخته شده باشند.

تبصره ۵: مؤسسات حمل و نقل مکلفند در دوره‌های مسافتی ۲۵۰۰ کیلومتری تانکر را مورد بازرسی دقیق قرار داده و از صحت استحکام اتصالات و عدم نشست محموله یقین حاصل کنند.

ماده ۴۹: خودروهای حامل مواد شیمیایی و سموم باید در سطح قائم عقب دارای مثلث نارنجی رنگ به طول قاعده ۴۰ سانتیمتر با ختمشکی حاشیه‌ای به ضخامت ۱۵ میلیمتری باشند. نحوه نصب تابلوهای مذکور باید بصورتی باشد که از ۱۵ متری بوضوح دیده شود چنانچه ابعاد وسیله نقلیه یا بارگیری بحدی است که امکان نصب تابلوی مذکور با ابعاد ذکر شده مسیر نمیباشد طول قاعده و ارتفاع و ضخامت خط حاشیه تابلوی مثلثی شکل خطر به ترتیب تا ۳۰ سانتیمتر و ۱۵ سانتیمتر و ۱۰ میلیمتر قابل کاهش میباشد.

تبصره ۵: خودروهای تانکر دار و بارگیرهایی که دارای بیش از یک تانکر برای حمل و نقل مواد خطرناک میباشند علاوه بر نصب مثلث مذکور باید در طرفین نیز دارای مثلث خطر با همان ابعاد موصوف باشند.

ماده ۵۰: خودروها و یا کانتینرهای حامل مواد شیمیایی و سموم که دارای محموله بصورت جامد و فله‌ای می باشند علاوه بر نصب مثلث خطر موضوع ماده ۴۹ این فصل باید دارای تابلوهای نارنجی که شماره کالا، شماره خطر و سایر مشخصات لازم در آن ثبت گردیده باشند. (پیوست)

ماده ۵۱: حمل سوخت اضافی در مخازن و بشکتهای متحرک، درون وسیله نقلیه حامل مواد شیمیایی و سموم ممنوع است.

- ماده ۵۲: وسایل نقلیه حامل مواد شیمیایی و سموم بایستی به وسایل اطفاء حریق مناسب مجهز باشند این ابزار اطفاء حریق که برای مبارزه با آتشسوزیهای احتمالی بکار می‌رود به شرح ذیل می‌باشد.
- ۱- تانکرها، خودروهای حامل تانکرها قابل جدا شدن به ظرفیت حداکثر ۱۰۰۰ لیتر و تانک کانتینرهای حاصل گازها به ظرفیت حداکثر ۳۰۰۰ لیتر به دستگاه اطفاء حریق دستی به ظرفیت دو کیلوگرم پودر خشک که امکان مهار آتش در داخل کابین وسیله نقلیه، موتور و یا بخش بارگیری را فراهم نماید، مجهز باشند.
 - ۲- خودروهایی که حداکثر وزن ناخالص آنها ۳/۵ تن می‌باشد به دستگاه اطفاء حریق دستی به ظرفیت حداقل ۶ کیلوگرم پودر خشک که امکان مهار حریق در داخل کابین وسیله نقلیه، موتور یا بخش بارگیر را فراهم نماید.
 - ۳- خودروهایی که وزن ناخالص آنها بالاتر از ۳/۵ تن می‌باشد به دستگاه اطفاء حریق دستی به ظرفیت حداقل ۶ کیلو پودر خشک و وسیله اطفاء حریق ثابت که قدرت مهار کردن آتشسوزی ایجاد شده در محوطه کابین و موتور وسیله نقلیه را دارا باشند.

فصل چهارم:

- مقررات مربوط به پرسنل جایگاههای عرضه مواد شیمیایی راننده و خدمه وسایل نقلیه حامل مواد شیمیایی
- ماده ۵۳: رانندگان وسایل نقلیه حامل مواد شیمیایی و سموم بایستی دارای گواهینامه معتبر متناسب با وسیله نقلیه تحت راهبری خویش بوده و حداقل مدت سه سال از زمان صدور گواهینامه ایشان سپری شده باشد.
- تبصره ۱: حداقل سن رانندگانی که قصد فعالیت در زمینه حمل و نقل مواد شیمیایی و سموم را دارند بایستی ۲۳ سال تمام باشد.
- ماده ۵۴: رانندگانی که به فعالیت در زمینه حمل و نقل مواد شیمیایی و سموم اشتغال دارند بایستی حائز شرایط ذیل باشند.
- ۱- عدم سوء پیشینه کیفری مؤثر
 - ۲- عدم اعتیاد به مواد مخدر
 - ۳- عدم ابتلاء به بیماریهای که با ایمنی رانندگی منافات دارد.
- ماده ۵۵: آندسته از رانندگانی که مواد شیمیایی و سموم را داخل تانکرها یا ثابت یا تانکرها قابل انتقال با ظرفیت بیش از ۱۰۰۰ لیتر، یا تانک کانتینرهای با ظرفیت بیش از ۳۰۰۰ لیتر حمل میکنند و همچنین رانندگانی که به حمل این مواد توسط وسایل نقلیه با وزن ناخالص بیش از ۳۵۰۰ کیلو متر گرم اقدام مینمایند. علاوه بر گواهینامه مربوط به آن وسیله نقلیه، بایستی گواهینامه ویژه‌ای که مؤید آشنایی با موضوع کالای شیمیایی و سموم، مفاد آییننامه حمل و نقل جاده‌ای مواد شیمیایی و سموم اقدامات احتیاطی جهت اجتناب از بروز حوادث ناشی از حمل و نقل مواد شیمیایی و سموم و اقدامات پیشگیرانه در جهت جلوگیری از حوادث ناشی از حمل و نقل جاده‌ای بعمل آورند.

ماده ۵۶: برای صدور گواهینامه ویژه مذکور در ماده ۵۵، مؤسسات حمل و نقل که به جابجایی مواد شیمیایی و سموم مبادرت می‌ورزند، مکلفند بر اساس ضوابط و دستورالعمل‌های اعلام شده از طرف سازمان حمل و نقل و پایان‌های کشور، اقدام به برگزاری دوره‌های آموزشی خاص حول محورهای ذیل نموده و پس از اتمام دوره و موفقیت راننده در آزمون صلاحیت علمی و عملی، گواهینامه ویژه راننده مزبور را صادر نمایند. این محورها عبارتند از:

الف- اطلاعات لازم جهت شناخت رفتار انواع مواد شیمیایی و سموم مطابق طبقه‌بندی انجام شده در این آیین نامه.

ب- اطلاعات لازم مبنی بر رفتار احتیاطی لازم در حین حمل و نقل بمنظور اجتناب از بروز حوادث ناشی از فعل و انفعالات شیمیایی محموله.

ج- اطلاعات مربوط به نحوه عملکرد در حین بروز حوادث احتمالی در جهت کاهش خطرات حادثه نسبت به انسان، حیوان یا محیط زیست.

د- اطلاعات لازم در زمینه اطفاء حریق، کمک‌های اولیه، استفاده از وسایل ایمنی مناسب، روش‌های مناسب جهت جلوگیری از مخاطرات ناشی از نشت و تراوش مواد و شمارهای مراکز اورژانس و فوریتها

ماده ۵۷: پرسنل جایگاه‌های عرضه مواد شیمیایی رانندگان وسایل نقلیه حامل مواد شیمیایی و سموم موظفند قبل از آغاز عملیات حمل و نقل از وجود ابزار و لوازم ذیل در محل کار و یا کابین وسیله نقلیه تحت راهبری خویش یقین و اطمینان حاصل نمایند. (حسب مورد)

الف- جلیقه زردرنگ احتیاط

ب- عینک حفاظتی مناسب جهت حفاظت از چشم در مقابل حوادث و خطرات ناشی از واکنش‌های شیمیایی مواد خطرناک.

ج- ماسک مناسب جهت تصفیه بخارات و گازهای ناشی از مواد سمی، چنانچه کالای حمل و نقلی ماده‌های سمی باشد.

د- دستکش لاستیکی مناسب

ح- چکمه پاپوش مناسب (چکمه لاستیکی)

و- تنپوش سراسری از جنس مواد ضدآب (واترپروف)

ز- چراغ قوه دستی

ه- بطری حاوی مایع شستشوی چشم

ط- بطری حاوی آب

تبصره: آشنایی با نحوه استفاده از تجهیزات مندرج در این ماده بایستی به عنوان سرفصلی جداگانه در مباحث دوره‌های آموزشی مندرج در ماده ۵۷ به رانندگان وسایل نقلیه حامل مواد شیمیایی و سموم آموزش داده شود.

ماده ۵۸: مؤسسات حمل و نقل موظفند بایگانی کاملی از سوابق رانندگی تحت پوشش خود که فعال در زمینه حمل و نقل مواد شیمیایی و سموم میباشند به شرح ذیل ضبط و ثبت نمایند.

الف_ کلیه مدارک مندرج در ذیل ماده ۵۴

ب_ رونوشت گواهینامه تأیید صلاحیت رانندگان

ج_ سوابق مشخصات حرفهای رانندگان

ماده ۵۹: مأموران راهنمایی و رانندگی در صورت احراز تخلف یا بروز حادثه توسط وسایل نقلیه حامل مواد شیمیایی و سموم طبق قوانین و دستورالعملهای جاری با راننده برخورد خواهند نمود.

ماده ۶۰: مؤسسات حمل و نقل مکلفند جدول امتیازبندی را که از جانب سازمان حمل و نقل و پایانههای کشور تهیه گردیده است، رعایت نمایند.

ماده ۶۱: حداکثر سن مجاز برای رانندگان وسایل نقلیه حامل مواد شیمیایی و سموم ۵۰ سال تمام میباشد و مؤسسه حمل و نقل مکلف است به محض رسیدن سن راننده به ۵۰ سالگی ضمن ضبط گواهینامه تأیید صلاحیت وی، از ارائه خدمات یا تحویل بار حامل مواد شیمیایی و سموم به راننده مذکور جلوگیری و مراتب را به سازمان حمل و نقل و پایانههای کشور منعکس نماید.

ماده ۶۲: استفاده از شخص کمکرانندهای که حائز کلیه شرایط مندرج در ردیفهای ذیل ماده ۵۴ همین فصل می- باشد، همراه وسایل نقلیه حامل مواد خطرناک اجباری است.